

Gemeente Hellendoorn

Nota

Voor burgemeester en wethouders

Nummer: 15INT03432

Datum vergadering:

Nota openbaar:

6 JUNI 2016

► **Onderwerp:** Nota intensiveren inzameling verpakkingsmaterialen

Advies:

1. Instemmen met de gescheiden inzameling van verpakkingsmaterialen door invoering van een huis aan huisinzameling met mimiconainers in 2017;
2. Aanbesteding van de sortering en vermarkting van ingezamelde kunststoffen door Twence laten uitvoeren;
3. De structurele financiële gevolgen meenemen in de meerjarenbegroting 2017.

Besluit B en W: *Conform advies*

Korte samenvatting:

Naast de huidige inzameling van kunststofverpakkingen gaan we een intensivering doorvoeren van het inzamelen van Plastic, Metalen en Drankkartons(PMD). Om dit te bereiken gaan we aan huis de verpakkingen ophalen met miniconainers. Bewoners van laagbouw die geen gebruik willen maken van de minicontainer en bewoners van hoogbouw kunnen gebruik blijven maken van de verzamelcontainers op centrale lokaties (o.a. supermarkten). De verwachting is dat de ingezamelde hoeveelheden flink omhoog gaan. De (mini)containers (mc's) worden elke 4 weken geleegd. De opbrengsten zullen stijgen naar ruim 800 ton verpakkingsmateriaal. Bijkomend effect is dat de inhoud van de restcontainer daarmee fors minder zal worden (kunststofverpakkingen zijn erg volumineus). Dat maakt dat de inzamel frequentie van restafval verlaagd kan worden. Door de invoering van een 4 wekelijkse PMD-inzameling kan de inzameling van restafval gehalveerd worden naar één keer per vier weken. De personele- en financiële gevolgen blijven daardoor beperkt. De totale inzamelkosten van het huishoudelijk afval zullen verminderen met € 234.310,00.

Met de invoering van de minicontainer voor kunststofverpakkingen is een volgende stap gezet in de doelstelling van slechts 100 kg restafval in 2020 en een afvalloos Hellendoorn in 2030.

Aanleiding:

Sinds 1 januari 2010 zijn gemeenten verplicht kunststof verpakkingsmateriaal (KVM) gescheiden in te zamelen. De inzameling is een uitvloeisel van de producentenverantwoordelijkheid. Hierbij is het ten eerste zaak om minder verpakkingsmateriaal te produceren en als dat niet lukt recyclebare materialen te gebruiken in de verpakkingen. Als er dan toch verpakkingsmateriaal ontstaat, dan dient de industrie de kosten van het opruimen te dragen. Vanuit deze verantwoordelijkheid is een raamovereenkomst gesloten tussen het ministerie van Infrastructuur en Milieu, de VNG en de verpakkingsindustrie. In deze overeenkomst is geregeld dat gemeenten een vergoeding ontvangen voor de kunststoffen die zij inzamelen. De inzameling wordt gefinancierd vanuit deze vergoeding.

Eind 2014 is een nieuwe raamovereenkomst tussen het ministerie, de gemeenten en het bedrijfsleven afgesloten voor de inzameling en het hergebruik van verpakkingsafval. Hierbij zijn

afspraken gemaakt voor tien jaar. In de nieuwe overeenkomst wordt de gemeentelijke rol groter. Naast het inzamelen en transport van kunststoffen dient de gemeente nu ook de ingezamelde kunststoffen te sorteren (KVM bestaat uit meerdere soorten kunststof en het is voor de recycling noodzakelijk om deze soorten KVM uit elkaar te trekken om recycling van de aparte fracties mogelijk te maken) en vervolgens te vermarkten. Daarnaast biedt het contract ook de mogelijkheid om, samen met het plastic (kunststof verpakkingen) ook metalen (blik) en drankkartons (PMD) aan te bieden.

Tot nu toe is de kunststofinzameling voor de inwoners in Hellendoorn geconcentreerd op het wegbrengen naar een kunststofcontainer nabij een supermarkt of centrale voorziening. Uitbreiding van de kunststofinzameling betekent hogere inzamelhoeveelheden, maar ook hogere kosten voor de inzameling en transport. Om een hogere PMD-opbrengst te bereiken is het noodzakelijk om de inzameling van kunststofverpakkingen te intensiveren. Dit kan alleen door naast het huidige brengsysteem ook een haalsysteem in te voeren. Als daarbij ook nog de in te zamelen grondstoffen uitgebreid worden met drank- en sappakken en blik, dan neemt de in te zamelen hoeveelheid flink toe. Welk inzamelsysteem daarvoor het meest geëigend is wordt later in de nota uitgewerkt. Bijkomend effect is dat de hoeveelheid restafval zal afnemen en daarmee komen we dichterbij de doelstelling van 100 kilogram restafval in 2020.

Relevante eerdere besluiten:

Inzameling kunststofverpakkingen	College 2 juni 2009 (09INT00492);
Resultaten inzameling kunststofverpakkingen	College 18 mei 2010 (10INT00840);
Toekomstvisie Hellendoorns Afvalbeleid	College 30 oktober 2012(12INT01422);
Raamovereenkomst Verpakkingen	College 12 februari 2013 (12INT02730);
Kunststofverpakkingen	College 19 september 2014 (14INT04092)

Doelstelling:

Intensiveren van de gescheiden inzameling van kunststof verpakkingsmateriaal (inclusief blik en sappakken) om verder invulling te geven aan het streven van een afvalloos Hellendoorn in 2030 en de tussendoelstelling van 100 kg restafval in 2020.

Oplossing:

Tot nu toe staan binnen de gemeente 26 verzamelcontainers voor kunststof verpakkingen op centrale aanbiederplaatsen(brengsysteem). Dit levert jaarlijks ca 220 ton KVM op. Vergelijkbare gemeenten realiseren met een haal- en brengsysteem (inclusief de uitbreiding van drank-en sappakken en blik) een resultaat van ca 600 à 800 ton per jaar. Om deze hoeveelheden te bereiken moet een verbeterslag worden gemaakt om de verpakkingstroom PMD uit het huishoudelijk afval te halen. Om meer PMD te onttrekken aan het huishoudelijk afval zijn meerdere varianten toepasbaar. In bijlage I zijn de meest gangbare varianten om het verpakkingsmateriaal te isoleren uit de afvalstroom nader uitgewerkt. Om hierin een goede afweging te maken zijn de varianten gewogen op de afvaldriehoek milieu, service en kosten. Daarnaast is het wenselijk dat de uiteindelijke voorkeursvariant inpasbaar is bij de mogelijkheden van onze inzameldienst. Daarnaast is in bijlage II een financiële uitwerking gemaakt van de verschillende inzamelsystemen.

Conclusie van de vergelijking van de varianten (op basis van de ervaringscijfers uit de benchmark van Nederlandse Vereniging Reiniging Diensten, NVRD) is dat de minicontainer voor de inzameling van PMD het meest geëigend voor onze gemeente is. De technische inpasbaarheid (zijlader en achterlader) is geen probleem, er is een hoge service voor de inwoners, een hoge milieuwinst (hoogste opbrengst) en bij de inzameling met een minicontainer is er een klein financieel nadeel (bij de overige varianten is het nadeel veel groter). Ook de resultaten die in andere gemeenten worden bereikt ondersteunen de keuze voor een 4de container. In Assen was 80% van de aansluitingen bereid om een 4de container te accepteren.

De acceptatie van de minicontainer is op basis van vrijwilligheid (en gratis). Inwoners die geen PMD-container willen (ruimtegebrek, samen met de burens, enz.) kunnen gebruik blijven maken van de verzamelcontainer bij o.a. supermarkten. Ook de bewoners van hoogbouw kunnen gebruik blijven maken van de verzamelcontainers. Eventueel kunnen op bepaalde (nieuwe)lokaties verzamelcontainers bijgeplaatst worden om het aanbod voldoende te handelen. Een verdere verdiepingsslag is de bestaande verzamelcontainers ondergronds te plaatsen, uitgevoerd met een verdichtingssysteem (pers). In de route naar een optimale inzameling van de gescheiden afvalstromen zal dit aspect in de toekomst nadere uitwerking krijgen.

Effecten:

Verhoging van de ingezamelde hoeveelheid PMD geeft tevens een aanzienlijk effect op de hoeveelheid restafval en dus op de inhoud van de restcontainer (met name volume). Bij invoering van een haalsysteem voor PMD kan de inzamelfrequentie van het restafval verminderen (halveren). Dat betekent één keer per maand restafval inzamelen. De vervallen inzamelronde voor restafval kan benut worden voor de inzameling van PMD. Als de inzameling met een (mini)container wordt gedaan, is een inzamelfrequentie van één keer per maand voldoende (landelijke tendens). Door minder frequent in te zamelen bij restafval neemt de service af, maar neemt de noodzaak om beter te scheiden toe. Dat geeft een positieve bijdrage tot een betere scheiding van de overige grondstoffenstromen glas, oud papier, textiel, PMD en GFT. Gemeenten die de minicontainer al hebben ingevoerd merken een substantiële verlaging van de hoeveelheid restafval. In de vervolgfase naar een afvalloze samenleving kan het betekenen dat de restcontainer als inzamelmiddel voor restafval overbodig wordt en door de inwoners wordt ingeleverd. Monitoring van de invoering van de PMD-container is belangrijk om voorgaande conclusie te onderbouwen.

Planning:

Na instemming met de uitbreiding van de PMD-inzameling kan de uitvoering starten. Informeren van de inwoners, bestellen van de containers en routes inpassen.

Financiële consequenties:

Door uitbreiding van taken in de PMD-inzameling gaan de inkomsten, maar ook de kosten flink omhoog t.o.v. de huidige KVM-inzameling. In de oude situatie was alleen sprake van inzameling en transport naar de overslag. Nu zijn er ook kosten verbonden aan het transport naar de (tussen)opslag, het transport naar de eindverwerking en het uitsorteren en het opnieuw in de markt zetten van gesorteerde stromen PMD. De vergoeding (inzamelen, overslaan, transport naar sorteerinstallatie, vermarkten van de verschillende soorten PMD) voor de PMD is voor de komende jaren resp. in 2016 € 788,-, in 2017 € 756,- en in 2018 € 712,- per ton. Meer tonnages inzamelen van de PMD-fractie genereert hogere opbrengsten. Daarnaast is elke ton extra PMD ook een ton minder restafval en daarmee een besparing van verbrandingskosten. Vergelijkbare gemeenten realiseren met een haal- en brengsysteem ca. 800 ton PMD op jaarbasis. In onderstaande tabel is een nadere financiële uitwerking gemaakt van de inzamelvarianten (in bijlage II is een uitgebreide financiële onderbouwing gemaakt van de opbrengsten en kosten, een doorrekening voor de komende jaren en een kostendoorrekening van het deelnamepercentage aan de PMD-inzameling).

Financiële uitwerking PMD-inzameling

Inzamelmiddel	Kosten PMD inzameling	Vergoeding PMD	Resultaat PMD inza- meling	Besparing transp. en verw. Restafval	Resultaat huish. inzameling rest 1x/2 wkn	Besparing door inzameling rest 1x per 4 weken	Resultaat huish. inzameling rest 1x/4 wkn
Minicontainer	€ 523.758	€ 432.432	€ -91.326	€ 117.235	€ 25.908	€ 258.401	€ 284.310
Duocontainer	€ 636.423	€ 234.234	€ -402.189	€ 63.502	€ -338.687	€ 346.073	€ 7.386
Zakken	€ 481.872	€ 261.261	€ -220.611	€ 70.829	€ -149.782	€ 258.401	€ 108.619
Verzamelcont.	€ 162.131	€ 135.135	€ -26.996	€ 36.636	€ 9.640	€ -	€ 9.640
Huidige situatie	€ 141.768	€ 151.200	€ 9.432	€ 36.093	€ 45.525	€ -	€ 45.525

Uit de financiële analyse blijkt dat een haalsysteem met minicontainers (mc's) financieel het meest aantrekkelijk is. Het resultaat is iets negatief, maar door de besparing op het restafval is een positief saldo van ca. € 25.908,- te verwachten. Dit stijgt nog verder naar € 284.310,- door de inzameling van restafval terug te brengen naar één keer per vier weken. Daarnaast hebben mc's de hoogste milieuwinst en een goed serviceniveau en daarmee scoren de mc's hoog in de afvaldriehoek. Om dit resultaat te kunnen bereiken is naast inzet op verdergaande gescheiden inzameling een gedegen implementatietraject met bijbehorende communicatie en gedragsverandering noodzakelijk. Bovendien is dit geen eenmalig traject maar vraagt dit de komende jaren om een continue inspanning waar naast de PMD fractie ook aandacht zal moeten worden besteed aan andere fracties zoals de GFT fractie. Voorgesteld wordt dan ook het ontstane resultaat voor 50% te laten terugvloeien naar onze burgers via de tarieven als beloning voor de betere scheiding en 50% te reserveren voor de hiervoor genoemde maatregelen.

Personele consequenties:

De personele consequenties zijn globaal in beeld gebracht. Door het vervallen van één van de vier wekelijkse inzamelrondes restafval en invoering van een extra vier wekelijkse inzamelingsronde PMD lijkt de personele consequentie gering. De verwachting is dat de inzameling van PMD-containers eenzelfde doorlooptijd heeft als de inzameling van restafval. De inzameling van de brengvoorzieningen blijft uitbesteed.

Juridische consequenties:

Door het wijzigen van inzamelfrequentie van PMD en restafval dient de Afvalstoffenverordening te worden aangepast. Na instemming met de nota zal de verordening hierop worden aangepast.

Informatisering / Automatisering:

n.v.t.

Burger- en overheidsparticipatie:

Inschakelen van de duurzaamheidsambassadeurs voor bewustwording van goede PMD-scheiding en tevens verhogen van de acceptatie van een PMD-container.

Communicatie:

Breed communicatietraject om nut en noodzaak van verdere PMD-scheiding inhoud te geven. De PMD-container symboliseert naast de mogelijkheid als inzamelmiddel ook een diepere boodschap in verdere afvalscheiding.

Overige consequenties:

Door deel te nemen aan de gescheiden inzameling van PMD ontstaat gewenning bij de inwoners. Als de vergoedingen jaarlijks teruglopen, is er kans op een toenemend verlies (kosten ongeveer hetzelfde, inkomsten lager). Eenmaal begonnen is het lastig om dan weer te stoppen. Hoe vertel je dat de inwoners. Inschatting van de toekomstige vergoedingen is lastig omdat er slechts duidelijkheid is over de vergoedingen tot 2019. Daarnaast is er onduidelijkheid over de vermarkting van gesorteerd PMD. De huidige marktprijzen zijn slecht (lage olieprijs, nieuwe kunststoffen goedkoop en daarmee concurrent van gerecycled plastic).

Daarnaast start de werkgroep kunststofverpakkingen in samenspraak met Twence een nieuw aanbestedingstraject voor 2017 en verder. Twence zal de aanbesteding namens de Twentse gemeenten (niet van Twenterand) verzorgen

Voor 2017 en verder moet de sortering en vermarkting van PMD opnieuw aanbesteed worden. In de komende periode wordt daar invulling aan gegeven. Wij hebben Twence schriftelijk bevestigd dat Hellendoorn de aanbesteding door Twence laat doen.